అగాధపుటంచున..

- బైరాగి

(1950 - సెప్టెంబర్, ఆంధ్రజ్యోతి మాసపత్రిక నుంచి)

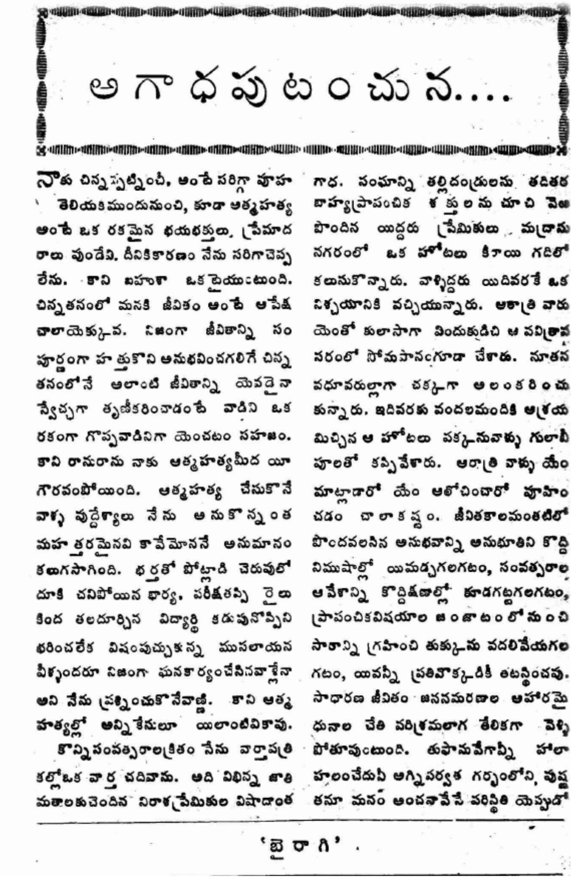

అ గా ధ పు టం చు న....

నాకు చిన్నప్పట్నించీ, అందే సరిగ్గా వూహ తెలియకముందునుంచి, కూడా ఆత్మహత్య అంటే ఒక రకమైన భయభక్తులు, ప్రేమాదరాలు వుండేవి. దీనికికారణం నేను సరిగాచెప్పలేను. కాని బహుశా ఒకటైయుంటుంది. చిన్నతనంలో మనకి జీవితం అంటే ఆపేక్ష చాలాయెక్కువ. నిజంగా జీవితాన్ని సంపూర్ణంగా హత్తుకొని అనుభవించగలిగే చిన్నతనంలోనే అలాంటి జీవితాన్ని యెవడైనా స్వేచ్ఛగా తృణీకరించాడంటే వాడిని ఒక రకంగా గొప్పవాడినిగా యెంచటం సహజం. కాని రానురాను నాకు ఆత్మహత్యమీద యీ గౌరవంపోయింది. ఆత్మహత్య చేసుకొనే వాళ్ళ వుద్దేశ్యాలు నేను అనుకొన్నంత మహత్తరమైనవి కావేమోననే అనుమానం కలుగసాగింది. భర్తతో పోట్లాడి చెరువులో దూకి చనిపోయిన భార్య, పరీక్షతప్పి రైలు కింద తలదూర్చిన విద్యార్థి కడుపునొప్పిని భరించలేక విషంపుచ్చుకున్న ముసలాయన వీళ్ళందరూ నిజంగా ఘనకార్యంచేసినవాళ్లేనా అని నేను ప్రశ్నించుకొనేవాణ్ణి. కాని ఆత్మహత్యల్లో అన్నికేసులూ యిలాంటివికావు.

కొన్నిసంవత్సరాలక్రితం నేను వార్తాపత్రికల్లోఒక వార్త చదివాను. అది విభిన్న జాతి మతాలకుచెందిన నిరాశప్రేమికుల విషాదాంత గాధ. సంఘాన్ని తల్లిదండ్రులను తదితర బాహ్యప్రాపంచిక శక్తులను చూచి వెలి పొందిన యిద్దరు ప్రేమికులు మద్రాసు నగరంలో ఒక హోటలు కిరాయి గదిలో కలుసుకొన్నారు. వాళ్ళిద్దరు యిదివరకే ఒక నిశ్చయానికి వచ్చియున్నారు. ఆరాత్రి వారు యెంతో కులాసాగా విందుకుడిచి ఆ పవిత్రావసరంలో సోమపానంగూడా చేశారు. నూతన వధూవరుల్లాగా చక్కగా అలంకరించుకున్నారు. ఇదివరకు వందలమందికి ఆశ్రయమిచ్చిన ఆ హోటలు పక్కనువాళ్ళు గులాబీ పూలతో కప్పివేశారు. ఆరాత్రి వాళ్ళు యేం మాట్లాడారో యేం ఆలోచించారో వూహించడం చాలా కష్టం. జీవితకాలమంతటిలో పొందవలసిన అనుభవాన్ని అనుభూతిని కొద్ది నిముషాల్లో యిమడ్చగలగటం, సంవత్సరాల ఆవేశాన్ని కొద్దిక్షణాల్లో కూడగట్టగలగటం, ప్రాపంచికవిషయాల జంజాటంలోనుంచి సారాన్ని గ్రహించి తుక్కును వదలివేయగలగటం, యివన్నీ ప్రతివాక్కడికీ లటన్నించవు. సాధారణ జీవితం జననమరణాల అహోరమైధునాల చేతి పరిశ్రమలాగ తేలికగా వెళ్ళిపోతూవుంటుంది. తుఫానువేగాన్నీ హాలాహలంచేదునీ అగ్నిపర్వత గర్భంలోని వుష్ణతనూ మనం అంచనావేసే పరిస్థితి యెప్పుడో

'బైరాగి'.

నాకు చిన్న స్పట్నించీ, అందే సరిగ్గా వూహ తెలియకముందునుంచి, కూడా ఆత్మహత్య అంటే ఒక రకమైన భయభక్తులు, ప్రేమాదరాలు వుండేవి. దీనికి కారణం నేను సరిగా చెప్పలేను. కాని బహుశా ఒకటైయుంటుంది. చిన్నతనంలో మనకి జీవితం అంటే ఆపేక్ష చాలా యెక్కువ. నిజంగా జీవితాన్ని సంపూర్ణంగా హత్తుకొని అనుభవించగలిగే చిన్నతనంలోనే అలాంటి జీవితాన్ని యెవడైనా స్వేచ్ఛగా తృణీకరించాడంటే వాడిని ఒక రకంగా గొప్పవాడినిగా యెంచటం సహజం. కాని రానురాను నాకు ఆత్మహత్య మీద యీ గౌరవంపోయింది. ఆత్మహత్య చేసుకొనే వాళ్ళ వుద్దేశ్యాలు నేను అనుకొన్నంత మహత్తరమైనవి కావేమోననే అనుమానం కలుగసాగింది. భర్తతో పోట్లాడి చెరువులో దూకి చనిపోయిన భార్య, పరీక్ష తప్పి రైలు కింద తలదూర్చిన విద్యార్థి, కడుపునొప్పిని భరించలేక విషంపుచ్చుకున్న ముసలాయన, వీళ్ళందరూ నిజంగా ఘనకార్యం చేసినవాళ్లేనా అని నేను ప్రశ్నించుకొనేవాణ్ణి. కాని ఆత్మహత్యల్లో అన్ని కేసులూ యిలాంటివి కావు.

కొన్ని సంవత్సరాల క్రితం నేను వార్తాపత్రికల్లో ఒక వార్త చదివాను. అది విభిన్న జాతి మతాలకు చెందిన నిరాశ ప్రేమికుల విషాదాంతగాథ. సంఘాన్ని, తల్లిదండ్రులను తదితర బాహ్యప్రాపంచిక శక్తులను చూచి వెలుపొందిన యిద్దరు ప్రేమికులు, మద్రాసు నగరంలో ఒక హోటలు కిరాయి గదిలో కలుసుకొన్నారు. వాళ్ళిద్దరు యిదివరకే ఒక నిశ్చయానికి వచ్చియున్నారు. ఆ రాత్రి వారు యెంతో కులాసాగా విందు కుడిచి ఆ పవిత్రానగరంలో సోమపానంగూడా చేశారు. నూతన వధూవరుల్లాగా చక్కగా అలంకరించుకున్నారు. ఇదివరకు వందలమందికి ఆశ్రయమిచ్చిన ఆ హోటలు పక్కను వాళ్ళు గులాబీపూలతో కప్పి వేశారు. ఆరాత్రి వాళ్ళు యేం మాట్లాడారో యేం ఆలోచించారో వూహించడం చాలా కష్టం. జీవితకాలమంతటిలో పొందవలసిన అనుభవాన్ని అనుభూతిని కొద్ది నిముషాల్లో యిమడ్చగలగటం, సంవత్సరాల ఆవేశాన్ని కొద్ది క్షణాల్లో కూడగట్టగలగటం, ప్రాపంచిక విషయాల జంజాటంలో నుంచి సారాన్ని గ్రహించి తుక్కును వదలివేయగలగటం, యివన్నీ ప్రతివొక్కడికి తటస్థించవు. సాధారణ జీవితం జననమరణాల ఆహారమైధునాల చేతి పరిశ్రమలాగ తేలికగా వెళ్ళిపోతూవుంటుంది. తుఫాను వేగాన్నీ హాలాహలం చేదునీ అగ్ని పర్వత గర్భంలోని, వుష్ణతనూ మనం అంచనా వేసే పరిస్థితి యెప్పుడోగాని రాదు. ఆ ప్రేమికులిద్దరికీ యీ గొప్ప అదృష్టం పట్టింది. వాళ్ళ అంతిమక్షణాలు మానవుని అమరత్వంలో అచంచలమైన విశ్వాసంతోనే గడిచిపోయాయని అనుకొంటాను.

రెండవరోజు ప్రొద్దునపూట హోటల యజమానికి తలనొప్పి, పోలీసు వాళ్ళకి చేతినిండా పని, మర్యాదస్థులయిన వారి బంధువులకు తలవంపులు మిగిలాయి. పత్రికలవారు మాత్రం బాగా వుపయోగించుకున్నారు. యీవార్తను. ఈ పైనుదహరించిన కేసులో ఒక రకమయిన అందంలేకపోలేదు. పూర్వపు నవలారచయితలైతే యిలాంటి ఘట్టాలను యెంతో సజీవంగా సహానుభూతితో చిత్రించివుండేవాళ్ళు. కాని నేటి ప్రపంచంలో యెక్కువమంది యిలాంటి వార్తలు వింటే నవ్వటమో, హేళనగా తలవూపడమో జరుగుతుంది. నామట్టుకు నేను అది ఆప్రేమికుల పిరికితనమని నిందించాను. ఇవ్వాళగూడ నేను నలుగురిలో మాట్లాడవలసివస్తే అది పిరికితనమనే అంటాను. నాలాగా కాక మరికొంత మంది దీనికి ఆర్థిక,రాజ,నైతిక కారణాలు కూడా వెతకగలరు. వారి వాదన సబబుగానే వుంటుంది. ఫలానా పరిస్థితుల్లో ఫలానా మనస్తత్వంగలిగిన వాళ్ళు గనక వారు ఫలానావిధంగా ప్రవర్తించారు అని అంటారు యీ మహాశయులు. వీరు మానవజీవితాన్ని గణిత సూత్రాలుగా ప్రతిపాదించగలరు. వీరిదృష్టిలో మానవుని యింద్రియానుభవాలన్నీ రాసాయనిక పరివర్తనాలవలన కలుగుతాయి. వీరు యెంతటి గడ్డు సమస్యనయినా పాఠ్యగ్రంధాల ననుసరించి యిట్టె పరిష్కరించి వేయగలరు. ఇలాంటి వారికి ఆత్మహత్య యెప్పుడూ ఒక సిగ్గుపడవలసిన విషయంగా కనిపిస్తుంది.

నాకు పద్దెనిమిదిపందొమిదియేండ్లున్నపుడు తర్కబుద్ధిలో అచలమైన విశ్వాసంవుండేది. అప్పుడు తర్కించందే యేవిషయాన్నీ అంగీకరించేవాణ్ణి కాదు. ప్రతిదానికి కార్యాకారణ సంబంధం వెతికేవాణ్ణి. ప్రపంచ వ్యవహారాలన్నిటినీ యేదో ఒక సిద్ధాంతంలో యిముడ్చుకోవాలని చూసేవాణ్ణి. అలా యిమడనివాటిని బెజ్జములో పట్టని మరమేకులగ అవతల

పారవేసేవాణ్ణి. అప్పుడప్పుడు నామనస్సు యెదురుప్రశ్నలు వేసేది. కాని దాన్ని యెలాగోలా సమాధానపర్చేవాణ్ణి. ప్రపంచాన్నంతటినీ ఒక సువ్యవస్థితమయిన సామ్రాజ్యంలాగ సంభావించే యీ అలవాటు కొత్తదిగాదు. నాకంటే ముందు యెంతమంది దీనివల్ల బాధపడ్డారో? ఆరోజుల్లో నాప్రశ్నలకు విసిగిన పండితులు నన్ను వితండవాది అనేవాళ్ళు. పామరులు రెటమతస్థులనేవాళ్ళు. అప్పుడు, నేను చాలయెక్కువగా వాగుతూండేవాడినన్నమాట నిజం. ఆరోజుల్లో నాకు ఆత్మహత్య అర్థం అయ్యేదికాదు. నిర్హేతుకంగా కనిపించిన ప్రతిదాన్ని శంకించేవాణ్ణి. తనకర్థంగానిదాన్ని దూషించటం మానవ సహజం గదా? అందువల్ల నేను అలాగే చేసేవాణ్ణి. అప్పుడు నేను యిలా తర్కించుకునేవాణ్ణి: "బ్రతకటంవల్ల యేంలాభం అని అంటున్నావు నిజమే కావచ్చు. కాని చావటంవల్ల మాత్రం యేమి లాభంవుంది? అందువల్ల బ్రతకటమే మంచిది." అప్పుడు నేను యిది లాభనష్టాలకు సంబంధించిన విషయంకాదని గ్రహించలేక పోయాను.

కాని తరువాత తరువాత నాదృక్పథం మారింది. ఇది యెలామారిందో నేను చెప్ప లేను. బహుశా నేను బొమ్మను తలకిందులు చేసి చూడటం నేర్చుకొని వుంటాను. నేను నిరాశావాదిని అయ్యానని మీరంటారేమో. కాని యిది నిజంకాదు. నేను పూర్వం యెలాగున్నానో యిప్పుడు అలాగే వున్నాను. నాలో పెద్ద మార్పేమీ లేదు. పూర్వం నేను యేరీతిని ఆలోచించేవాడినో అదేమాదిరిగా యిప్పుడూ ఆలోచిస్తున్నాను. నాలో వచ్చిన మార్పేమన్నావుంటే అది క్రమానుగతమయిన వికాసంలాంటిదే. నాలో అంతర్విప్లవాలేమీ జరుగలేదు. కాని ఒకటి మాత్రం నిజం. నాకిప్పుడు హేతువాదంలో పూర్వంవున్నంత సమగ్రమమైన విశ్వాసం లేదు. అంటే నాకిప్పుడు ప్రకృతి నియమాల్లో నమ్మకం పోయిందనిగాని లేక సూర్యుడు తూర్పునగాక పడమరనగూడా వుదయించవచ్చననే అనుమానం గలిగిందనిగాని కాదు. పురాతనపు తర్కబుద్ధి యిప్పుడు కూడా అన్ని విషయాల్లో పనిచేస్తూనేవున్నది. రాచకీయాలూ, ఆర్థిక సంబంధాలూ, కొరియా యుద్ధం, నైతికపు విలువలు వీటిని గురించి మాటాడేటప్పుడు నేను యిదివరకెలా తర్కసమ్మతంగా వుండేవాడినో యిప్పుడూ అలాగేవుంటున్నాను. కాని యీతర్కం అన్ని చోట్లా, ముఖ్యంగా మానవజాతితో, వైయ్య క్తిక సంపర్కం కలిగిన చోట్ల, పనిచేయటం లేదు. అలాంటి పని చేయని చోటులలో ఆత్మహత్య ఒకటి. అంటే ఒకప్పుడు నా తర్కంతో యీ చిక్కుల్ని విడమర్చగలిగి వుండేవాణ్ణవికాదు. తేడా యేమిటంటే అప్పుడు నేను నా వోటమిని వొప్పుకొనేవాణ్ణి కాదు, యిప్పుడు ఒప్పుకొంటున్నాను. పూర్వం మాదిరిగా నేను నా తలకుమించిన సమస్య వచ్చి పడ్డప్పుడు కండ్లుమూసుకొని తప్పుకుపోవాలని చూడటం లేదు. నేనిప్పుడు ధైర్యంగా దానికేసి చూస్తున్నాను.

జీవితం విచిత్రమయినది. మృత్యువుకూడా విచిత్రమయినదే. ఈ రెండింటిలో యేది యెక్కువ విచిత్రమయినదో చెప్పగలగటం చాలా కష్టం. ఆ మాటకొస్తే యేది మృత్యువో యేది జీవితమో చెప్పటమే కష్టం. జీవితం మృత్యువులో వికసిస్తుంది. మృత్యువు జీవితంలో వాడిపోతుంది. మెరుపు మెరిసేముందు చీకటి, మెరుపు మెరిసింతరువాత చీకటి. దానినే మనం రెండుచీకట్ల మధ్య మెరుపని గాని, రెండు మెరుపుల మధ్య చీకటి అనిగాని అనొచ్చు. లెఖ్ఖలేనన్ని అంకెలు

గలిగిన యీగొలుసుకి యెక్కడ మొదలో యెక్కడ ఆఖరో చెప్పటం కష్టం. కోట్లకొలది క్షణాలతో అనంతమయిన కాలావధి నిర్మించబడింది. కాని ఒక్కొక్క క్షణంలోనే ఒక్కొక్క అనంతం వున్నది. ఈ విధంగా పూలతోటలో వున్న వందలకొలది పూలల్లో ఒక్కొక్క దానిలో ఒక్కొక్క పూలదోటవున్నది.

ప్రతి మనిషి తనకి తాను మొదలు, తనకి తాను చివర. ప్రతిమనిషీ ఒక సృష్టి, ఒక ప్రళయం, ఆద్యంతాలు లేని జీవితపు నవలలో ఒక్కొక్క పరిచ్ఛేదం. ఒక్కొక్క స్వయం సంపూర్ణమయిన కథ. దాని వునికికదే కారణం. ఈ విధంగా కన్నులు మిరుమిట్లు గొలిపే మెరుపూ, కాటుకవరదలా కమ్ముకొనే చీకటీ, ఆకాశ సముద్రంలో తరంగాలు. ఇది బుడగ. ఇది నురుగు. ఇది యెక్కడినుంచి బయలుదేరిందో యెందుకు బయలుదేరిందో యెవడు చెప్తాడు! తరంగాలు లేచి పడిపోతాయి. తుఫాను లేచి ఆగిపోతుంది. కాని సముద్రం అలాగే వుంటుంది. అదేవిధంగా జననమరణలను అధిగమించిన శక్తివొకటి వుంటుందని కొంతమంది అంటారు. నాకు తెలియదు, ఇందువలన నేనిది నమ్మలేను. నాకు పునర్జన్మలో నమ్మకం లేదు, కాని నా చైతన్యం నాతోబాటు అంతమొందుతుందని నేను ఆలోచించలేకపోతున్నాను. ఏదో ఒక రూపంలో అమరత్వం అనేది ఉంటుందనే ఆశ మానవజాతిని యెప్పుడూ పీడిస్తూనే వుంటుంది. ఎందువల్లనంటే మన క్రియాకలాపాలుగాని, తత్సంబంధమయిన ప్రతిక్రియలుగాని మనతోబాటే అంతమొందితే యీ జంజాటం అంతా యెందుకు? దైహికానందంతో అసంతృప్తి చెందేవాడికి జీవితంలో కోరతగింది చాలా తక్కువ. ఒక 60 సంవత్సరాల్లో నేననేది లేకుండాపోయినపుడు నాకు సంబంధించిన రుజువు ప్రపంచంలో యేమి మిగిలివుంటుంది? ఒక వేళ మిగిలివున్నా దానివలన నాకువచ్చే లాభం యేమిటి? ఈ దృష్టితో చూస్తే జీవిత సంఘర్షణ అనవసరంకాదా! ఆవేశాల అగ్నిలో కాలిపొయ్యే మానవుని ఆత్మకు శాంతియెక్కడ? అలాంటి శాంతివుండే ఆశకూడా లేనపుడు నిశ్శబ్దంగా చీకటిలో చెరిగిపోవటమే మంచిది కాదా? ఈ విధమయిన ఆలోచనలు అన్నీ ఒకే దిక్కుకి సంకేతం చేస్తాయి.

కాని నాచైతన్యం నాతోబాటే ఆఖరా!? నేను అనుభవించిన సుఖదుఃఖాల్లో నా వెలుగుచీకట్లలో నా హృదయంలో రేగినతుపానులో, వరదల్లో, భూకంపాల్లో చివరకు శేషం యేమీ మిగలదా? నన్ను తృణంలాగా తోసుకెళ్ళుతున్న యీ కాలప్రవాహం యెక్కడకు తీసుకెళ్ళి వదుల్తుంది. నాకు ముక్తి యెక్కడ? నేను యీజన్మలో ఆచరించిన కర్మలు నాతోబాటే ఆఖరయితే నేను పుణ్యం చేస్తేనేం? పాపం చేస్తేనేం? ఏది చేసినా ఒకటే కాదా?

అందుకనే మానవులు ఇంతమంది దేవతలను, యిన్ని మతాలను సృష్టించుకొన్నారు. ఏదో వొకరూపంతో మృత్యువు తరువాత గూడా తను మిగిలి వుంటానని ప్రతివొక్కడూ తనను తాను నమ్మించుకోజూస్తాడు. కొంతమంది ఐహికాదర్శాల్లో తమ యొక్క యీ స్వప్నాన్ని సఫలం చేసుకోవాలని చూస్తారు. కాని వీటివేటిల్లోనూ నమ్మకం లేనపుడు ఆత్మహత్య ఒక్కటే శరణ్యం. తనకు మించిన శక్తిని గుర్తించి పరాజయం అంగీకరించటమే ఆత్మహత్య. కూడికలు తీసివేతలు అన్నీ అయిపోయి శేషంగా మిగిలిన శూన్యమే ఆత్మహత్య.

★ ★ ★ ★ ★

కాలప్రవాహంతో స్వేచ్ఛగా మునిగి కనపడకుండా పోయినవారిని నేను యిప్పుడు నిందించపోవటం లేదు. వారిని నిందించడానికి నేనెవరిని! జీవితం సిద్ధాంతాల బంధనాలనన్నింటినీ ధిక్కరిస్తుంది. ప్రతివొక్కరికీ వొక్క రూపంలో సాక్షత్కరిస్తుంది. వారు తమ త్రోవ తాము చూచుకొన్నారు. నేను వారిని పిరికిపందలని యేలా అనేది? మసరిక్, మైకోవస్కీ, ఎసినిన్ యింకా ఎంతోమంది మహానుభావులు యీత్రోవను నడిచారు. మానవ ప్రయత్నాల వ్యర్థత్వాన్ని గుర్తించిననాడు వారినీ అఘాతంలో దూకకుండా అడ్డగలిగిన శక్తియేది? వారు అకస్మాత్తుగా త్రోవ మలుపులో మాయమయ్యారు. వాళ్ల నెందుకు ఆపాలి?

నాకు మానవుని సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యంలో నమ్మకంవున్నది. అతడు తన అదృష్టానికి తానే అధినేత. అతడు తనను యే రూపంలో కావాలంటే ఆరూపంలో నిర్మించుకోగలడు. అతడు తన జననమరణాలను కూడా శాసించగలడు. చైతన్యం వున్నంతవరకూ అతడు తన ప్రపంచాన్ని తానే నిర్మించుకుంటాడు. అలాగే నాశనంకూడా చేసుకుంటాడు. అతడు యివ్వాళవున్న రూపం కావాలని కోరితెచ్చుకున్నదే. దానికొరకతడు యెవ్వరినీ దూషించి ప్రయోజనం లేదు. అతడు తన కర్మలన్నిటికి తానే పూర్తి బాధ్యత వహిస్తాడు. అగాధంలో దూకినవారు కావాలనే అలా చేశారు. అందువల్ల వారితో నాకు పేచీ లేదు. ఏదో ఆదర్శం కొరకు ప్రాణాలర్పించినవాళ్లు తగిన పనే చేశారు. ఏ ఆదర్శం లేకుండా ప్రాణాలర్పించినవాళ్లు గూడా మంచిపనే చేశారు. ఏదో ఒక ఆదర్శం వుండటం మంచిదే కాని యే ఆదర్శం లేకపోవటంకూడా మంచిదే. వాస్తవమేమిటంటే యేది మంచిదో యేది చెడ్డదో యెవరికి వారే నిర్ణయించుకోవాలి.

ఇప్పుడు పగలు తొమ్మిదింపావు అవుతుంది. కొద్దిగా మబ్బు పట్టినట్టుగా వున్నది. కానీ యివి కురిసిపోయ్యే మబ్బులు కావు. నేను నా గదిలో కుర్చీలో కూర్చుని రాస్తున్నాను. కిందయెక్కడో పనిచేస్తున్న యంత్రాలు నా ఆలోచనకు తాళం వేస్తున్నవి. గాలిచల్లగా వున్నది. చెట్లు పచ్చగా వున్నవి. నేను బయటికి చూచినప్పుడు జీవితం నృత్యం లాగా, గానం లాగా ఆనందతరంగాల్లా కనిపిస్తూవుంది. వందలకొలది వేలకొలది యిళ్ళల్లో యెక్కడో పిల్లలాడుకుంటున్నారు. పెద్దవాళ్లు యెవరిపనులు వారే చేసుకుంటున్నారు. చప్పట్లు, యీలలు, నవ్వులు, యేడ్పులు, వేలకొలది భావాలు వెలిబుచ్చటానికి, వేలకొలది శబ్దాలు గాలిలో కలుస్తున్నవి. ఈ విశాల మహీతలం చక్కలిగింతలు తగిలిన శరీరంలాగా వున్నది. నేను వొంటరిగా వున్నాను. అయినప్పటికీ నాచుట్టూ సముద్రాల అవతలా యివతలా అనేక ఖండాల్లో నాలాటివారు, కోట్లకొలది జీవిస్తున్నారు. వారు జీవిస్తున్నారనే భావములో నా జీవితం కూడా యిమిడివుంది. ఈ అనంత గ్రహాదులను, సూర్యచంద్రాదులను, పుదయాస్తమయాల, హేమంతవసంతాల ప్రకృతి నియమాలను నేను నిర్మించలేదు. అయినా యీక్షణం వాటిని నేనే నిర్మించినట్టు భావిస్తున్నాను. నా హృదయం ఒక తీవ్రమయిన ఆవేశపు వరదతో నిండిపోతుంది. ఇది పరమానందంకావచ్చు. ఇది చరమ యాతన కావచ్చు. రెండింటి అనుభవం వొక్కలాగే కనిపిస్తుంది. కణకణలాడే

అగ్నికణాలను ముట్టుకున్నా, చల్లని మంచుగడ్డను ముట్టుకున్నా వొకే రకమైనభావం కలుగుతుంది. కారణాలు వెతకనక్కర లేదు. కావలసిందల్లా ఆ అనుభవం. ఇదిజీవితం కావచ్చు. ఇది మృత్యువు కావచ్చు. కాని యీ క్షణం నేను జీవిస్తున్నానన్న విషయం నాకు తెలుసు.

ఈ ఆవేదనను వర్ణించటం యెలాగ? ఇది యెక్కడనుండి వస్తుందో చెప్పడం కష్టం.

దీనికి కారణం నాకు తెలియదు, సూర్యుని స్వర్ణకాంతిలో నిశ్చింతగా ఆడుకుంటున్న పసిపాపలను చూచినప్పుడో, ముసలమ్మ బోసినోటిమీద చిరునవ్వులు చూచినప్పుడో హిమగిరిశిఖరాల స్వచ్ఛధావళ్యాన్ని గుర్తుకు తెచ్చుకున్నప్పుడో, వెన్నెల రాత్రులలో తాజ్ మహల్ ని తలుచుకున్నప్పుడో, ప్రియురాలి కన్నుల నీలిలోతుల్లోకి తొంగిచూచినప్పుడో, చక్కని కవిత్వం చదివినప్పుడో, గుండెలను కలచివేసే పాటవిన్నప్పుడో, యెప్పుడో అకస్మాత్తుగా యీ అనుభవం నిన్ను చుట్టుముట్టి వుక్కిరిబిక్కిరి చేస్తుంది. నేటితో జీవితసారం గ్రహించినట్టనుకుంటావు. ఇక నీకు జీవించాలని కోరిక వుండదు. ఆ ఒక్క క్షణం నీవు జీవనమరణాలను ఒకేకంటి అద్దమునుంచి చూచావు. చీకటిలో మెరపుమెరసిన క్షణం ఆదే, జీవితంఅంటే యేమిటో నీవిప్పుడు తెలుసుకున్నావు. నీకు సంపూర్ణమయిన తృప్తి కలిగింది. మెరుస్తూ తడిగావున్న కళ్ళతో నీవు తిరిగి ప్రపంచాన్ని చూచినప్పుడు అది పూర్వం మాదిరిగా వుండదు. అదే అగాధపు అంచున వున్న క్షణం.

ఇంకా యేమిటి కావాలి నీకు? నీవు చూడవలసింది చూచింతరువాత నీకు కావలసింది అందిన తరువాత యింకా యెందుకు బతకాలనుకుంటావు? "నిద్ర, కలలు, అక్కడే వున్నది గమ్మత్తు అంతా. నీవు ఈ నశ్వరరూపాన్ని త్యజించిన తరువాత శాశ్వత నిద్రలో యేమి కలలు గంటావో యెవడికి తెలుసు?" అనుమానించకు. నిద్రపో, నీ ఆత్మ రోజాపూలవాసనలాగ అదృశ్యమయి గాలిలో తేలిపోతుంది. ఒక అపరిచితమయిన స్టేషనులో అప్పుడే రైలునుంచి దిగినట్టుగా ఉంటుంది నీకు. నీకు యే సాహసకృత్యాలు తటస్థిస్తాయో యెలా తెలుసు? నిర్భయంగా నిద్రపో. నీ పక్క తెల్లగా శుభ్రంగా వున్నది. పక్కన పుష్పపాత్రలు, రంగురంగుల పూలున్నాయి. తెల్లని దుప్పటి కప్పుకో. నీ ఆలసిన శరీరంలో ఒక రకమైన వెచ్చదనం ప్రాకుతుంది. నీవు నిశ్శబ్దంగా చిన్న అలలమీద తేలిపోయే వినోదనౌకలా నీకు తెలియకుండానే అనంత వినీలసాగరంలో ప్రవేశిస్తావు. అక్కడే అన్నిత్రోవలూ కలుసుకుంటాయి.

COMMENTS